

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkönyvet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. főkönyvel.
A szerkesztésért felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésügyi köztemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyzari hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyílttér petitsora 25 kr.

A mezőgazdasági törvény.

Sok éven át folytatott adatgyűjtés és nagy munka után elkészült a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat, a melynek új tartalmát az orsz. gazdaságtanés közlebb tárgyalta a földmívelési miniszteriumban.

Oly jogviszonyokat szabályoz a mezőgazdasági törvény, amelyek a földbirtok gazdasági használatának leggyökeresebb kérdéseivel függnek össze s épen ez okból jó szolgálatot vélnék teljesíteni kivált a gazdaközönségnek, ha a törvényjavaslatot rövid kivonataiban ismertetjük.

A törvényjavaslat alap-intézkedése az, hogy földbirtokát, a mezőgazdasági törvény korlátain belül, mindenki szabadon használhatja. A közös legeltetésre kijelölt területre nézve a törvény előbejelentésétől számítotott egy év alatt, az érdekeltektől birtokok gyűlése állapítja meg, hogy minden egyes birtokos mennyi és minő állatot bocsáthat legelőre és az állatok neme és száma szerint mily díjakat kell fizetnie. A forgók szerinti gazdálkodás ügyeit a községi előjáróság vezeti. A közös földön levő szántóföld birtokosainak többsége a birtokrészeknek újból való tagosztását kívánhatja. Haszonbérbe adott birtokoknál a haszonbéri szerződés állapítja meg, hogy a birtokos a mezőgazdasági törvényben gyökerező jogait és köteleességeit mily mérvben ruházza át a bérlőre.

A legeltetés csak a kellő felügyelet mellett gyakorolható, kivéve a bekerített helyeket. Közös legeltetésnél az előjáróság, illetve a birtokosok gyűlése állapítja meg a területi részeket és sorrendjüket, a legelőre bocsátható állatok számát, az esetleges legel-

tetési tilalmakat, további a kutak, itatók és delelők helyét.

A birtokhatárt minden birtokos tartozik megjelölni, ha csak a birtoknak természetes határa nincs. Az új javaslat életbeléptetésétől számított egy év alatt minden törvényhatóság tartozik a határjelölés dolgában szabályrendeletet alkotni. A községi előjáróság ítéli a határjelek és határjelzések körül felmerülő viták ügyekben.

A mezei dűlő utak jó karban tartására a községi előjáróság ügyel föl. A fűtartás költségeihez mindazok tartoznak hozzájárulni, akiknek érdekében ezen utat létesítették v. fűtarthatják. A pósta mezei dűlő utakon is barmkörk szállítható. A község által létesítendő új dűlő utakra szolgáló területek kiszájtatás utján is igénybe vehetők.

Minden község tartozik legalább egy katasztrális hold nagyságú fásoltat fenntartani, melyet külön közeg vagy a néptanács kezeli. A községi fásoltákban tenyészendő facsemetek minőségét a törvényhatóság rendeltetileg állapítja meg. A csémeték eladásából befolyó összeg csak a fásoltára szolgálhat fordítandó. Ha a fákat az uthoz tartozó területre ültetik: az ültetés, fenntartás és hasznóvetel az új fontatóját, ha pedig az ut mellett levő földbirtokra ültetik, az tulajdonosát terheli.

Részlet s utasításokat tartalmaz a javaslat a kártékony állatok irtásáról és a haszons állatok oltalmazásáról. A hegycsoportokra kimondja, hogy ügyeikben önkormányzati alapon önmaguk intézkednek a közös őrzés, a szőlőművelés rekonstrukciója, a szűretelés és a szőlőművelés az okszerű szőlőművelés minden feltételei iránt. Minden bir-

tokos, a ki e kötelekbe tartozik, tagja a hegycsoportok közgyűlésnek.

Minden község köteles a határ őrzetere megfelelő számú őrköt kirendelni és javadalmazásukról gondoskodni. Minden községben legalább egy mezőőr alkalmazandó. A mezőőr letartóztathatja azt, a kit a mezőn lopásn vagy az őrzetere bizott tárgyak rongálásán rajta ér. Ugy a mezőőrnek, mint a földtulajdonosnak, illetőleg a bérlőnek jogában áll a tilosban talált állatokat behajtani, 24 óra alatt átadva azokat a községi előjárónak. Ha a behajtott állatok tulajdonosa 8 nap alatt nem jelentkezik, azokat nyilvános árverésen eladják. — A cselédek által okozott károkkért a gazda felelős; ugyszintén a cselédek hibája következtében az állatokkal okozott károkkért is.

A mezőőri személyzet köteleessége a mezőőri kihágások kárbevétele. Kihágást követ el a többek között, ha mezőőri, kertről, szőlőtől lop, másnak termését levágja, határjeleket rongál, jogosulatlanul legeltet, káros állatokat vagy növényeket nem irt vagy a rabított állatokat felügyelet nélkül hagyja.

A törvényjavaslat a következő hatóságokat állapítja meg: Kis- és nagyközségekben a járási főszolgabíró; rendezett tanácsú városokban a polgármester; törvényhatóságoknál a tanács. Másodfokban: vármegyékben az alispán; önálló törvényhatóságoknál a közigazgatásügyi bizottság. Harmadfokban: a földmívelésügyi miniszter.

Az elmondottakban számoltunk be röviden az üdvös törvényjavaslat intézkedéseinek lényegéről. R.

NYÁRGAZD

A hétről.

Fővárosi level.

E hétket hőse a kis szar király. Tegnap még Sasa, ma már valóságos I. Sándor. Holnap, holnapután, ki tudja, talán már II. Nagy Sándor. Elég az, hogy az ő nevével van most tele az ország és új világ valamennyi újságpapíra. A világ kételkedő természetű s nem akarja hinni, hogy az a pelyhedző állu gyerek a maga fejéből követte volna el az államesetelt; sokan látta vélik mögötté. Milyen papát egy lapos pénzestérel: Ára: ám a kis király komolyan tiltakozik minden oly féltetés ellen, mintha a valakitől tanácsot kért volna. S ki ne hinné el ezt ő felségnek? A gyermekek, ha esnyét követnek el, tényleg nem szoktak tanácsot kérni, hogy elkívessék-e vagy ne a esnyét.

Amily nagy fontosságú Szerbiára az állameset, előtűnik egy oly konikusnak tetszik a jelenet, midőn egy gyermek fölkel az asztaltól s a jól megtraktált régens és miniszterbiácsiknak kijelenti, hogy: az urak el vannak csapva. Részies és Belimarkovics urakból már ki-záród a humor, mert ha csak egy esnyőnyi is van bennük, e pillanatban nem haragnak ajkukba, hanem lehető komoly arcot vágva, megkérdik Sasától: Magesinálta már felséged a holnapú penzumot?

De budapesti levelet írván, mi köze lenne a kis Sasához? Legfontosabb anyuit foglalhatok le Budapest számára Sasából, hogy itt

terjedt szét elő-zór futótűzként a pár napos királyi halála híre. Mint a régi jó világban, mikor még szerb disznókereskedők hozták a hirt a Bilkan felszétről, ez esetben is utasok hozták, perzse villámnyvonaton utazók, hogy a kis királyt éppen eszakaján meggyilkolták. A tözsdu egy kis riadalmat is okozott a hirt, melynek a fővárosban sok hívója akadt, mitűán — mint rendszeren — „szavahihető gavalloeroktól” hallotta mindenki, aki tovább adta Sándor tragédiáját. Mert ez bizony tragédia lett volna, ha szerencsére, ép úgy, mint a régi jó világban, a messziről jött utasok híreinek csak kilenczven perzentje is igaz volna. A kis I. Sándornak semmi baja s csak tőle függ, hogy II. Nagy Sándor váljék belőle.

Hanem most már csakugyan szeretőnk Budapestben maradt, de itt vészharangok kongása riaszt meg minden pillanatban s azt sem tudom, merre nézzek: Veszprém, Kalocsa vagy Jászladány felé, avagy ama kisebb községi felé az országának, melyek romokban hevernek s a homnt kezeitől tordelő emberek szivszaggató sirnalma hallik föl az ország szivebe és mindenüvé.

Tűz, tűz és tűz. Abolyt hogy azt mondhatnók: pénz, pénz és pénz. Mert sok a szerencsétlen, a hulléktalan, földöntűtő de kevés, akinek pénze is van, meg szive is van. Általán a mi országunk sokkal szegényebb, ha négyezer forint is az idei költségvetésben többlet, semhogy nehezre ne esnek a szerencsétlencen való segítség. De hát akármilyen szegények vagyunk, akiknek háza és vagyónkja hamuvá lett, még sokkal szegényebb s a jó szívet megáldott ember hogynye osztáná filléreit (most már beszélhetünk fillérek-

ről minden németeskedés nélkül) a nálánál szegényebb.

A t. hónapok is felajánlották két napi illetményüket a tűzkárosultak javára. Ez személynként 12 forint. Eddig, míg a fizetésük nem volt fölemelve, 2 frt 25 kr. esett egy napra, tehát 10 frt 50 kr kapnaak a tűzkárosultak fejéknél egy képviselőtől, ha a fizetésüket föl nem emelik. Lám, lám, mégis csak van valami jó a fizetéseslemben.

Kedem észrevenni, hogy ha a vidéken nem borul lángba egyháznál város és község: nem is találak e hétről irónalót. Bar csak ne találam volna! Hisz még azt is a vidékfől veszem kölcsön, hogy ezentul a vidéki színházakban nem fog harsogni katoná-muzsika. A Kossuth-nóta már csak megmarad vörös kendőnek, melytől hogy ijedez a német: ezen mi csak mulatni tudunk. Mert hisz énekeljük, hogy Kossuth Lajos úzen a regimentje elfogyásáról, de — ugy-e baj senkinek sem jut észbe kipótolni ezt az elfogyott regimentet.

Perzse, oda át ezt szót szerint veszik s azzal állanak boszut, hogy a katonabandáktól megfosztják a magyar publikumot, ami kétségtelenül nagy szerencsétlenség. Jól esik olvasnunk ezzel szemben, hogy Károly István főherczeg, sorhajó-kapitány nem hazatja ugyan a Kossuth-nótát, meg a Rakóczyt, de megrendelte a Pallas nagy lexikonát és a Mikszáth Kálmán összes munkáit. Hír szerint a főherczeg meg akarta rendelni a magyar tudományos akadémia kiadványait is, de felvilágosították még idejében, hogy azok nagy részét németül is olvashatja.

Ismét a határszéli utvámkorról.

Alkalmunk volt sok, minden rangu és állapotu emberrel nemcsak vidékünkön, de másutt is beszélni e gyűlöletes és abszolutisztikus intézményről, — de olyan emberre még nem akadtunk, a ki csak egy körömhegyire való érvet tudott volna felhozni, melylyel józanul támogatni lehetne a vasmegyei határszéli utvámkor intézményét.

Hogy az igazság, egyenlő teherviselés s az oly fennen hirdetett közjával az utvámkor ezen faja egyenes elletében áll, azt bizonyítani csak a korlátolt felfogás, vagy a nyílt, esetleg öntudatlan rossz akarattal szemben volna szükséges, de hiába való fáradozás. A hol nem a józan logika, nem a helyesen felfogott közérdek vezet a közügyek menetét, ott nem is a logika fegyverével kell küzdeni, hanem ott érvényretör az egyedüli ut a jogos önvédelemre. S mi meg vagyunk róla győződve, hogy ha az egész határszéli lakosság jobb érzésű és méltányos gondolkodásu elemei együttes akcióra lépnek, a mi nem sokáig fog késni — lesz Vasmegeye intéző köreiben annyi belátás, hogy a megye közbékéjét és és kulturális haladását, amely különben csak papíron olyan fényes, hogy a zöld asztalnál is tudnak rá hivatkozni, nem fogják feláldozni néhány rongyos ezresért, mit évenként utvámkor címén reméllenek kipróbálni a megye legszegényebb részéből a többi jóval gazdagabb rész előnyére.

Az utvámkor elméletének védelmére a legképtelenebb érveket hallottuk felhozni. — Az egyik azt mondta, hogy a magyar kereskedelmi politika követeli ezt, a másik már a nemzeti politikát akarja velük szolgáltni, a harmadik a megye többi lakót félti a 8 százalékon túl emelhető adatótól, a negyedik már egyenesen Muraszombatot véli ez uton a világkereskedelem központjává tenni.

Ha az ügy nem volna olyan nagyon szomorú, nevetnünk kellene az ilyen állítások mesterein, de így csak sajnálkozunk kell felettük, ha meggondoljuk, hogy ezen uraknál ugy látszik a feltétlenül arklakódó elv az, hogy a ezél szentesíti az eszközöket. Mi hogy teljesen ösztönt és nyíltan szóljunk, ennek az elvnek követését bizony kénytelenek voltunk már eddig is sokszor

sajnosan tapasztalni. — Hiszen nálunk soha sem vagy csak kivételképpen szokták az eszközöket válogatni a ezélok elérésében s így nem egyszer történt, hogy a legnemesebb szándékok a kivételnél torzalakokká lőnek. Mennyi példát lehetne ezekre felhozni! Majd ennek is megjön az órája.

Ha az illető intéző körök azt gondolják, hogy a határszéli lakosság bele fog nyugodni az utvámkor ily kivételes intézményébe, nagyon csalódnak. Lehet hogy ezek az állapotok el fognak tartani hosszú éveken keresztül, de arról biztosítunk mindenkit, hogy ez a kérdés előbb a napi rendről nem fog lekerülni, míg vagy az egész ország nem állít fel utvámkorokat vagy pedig nálunk is meg nem szánnak. Azokért a következményekért pedig, amelyek az ilyen igazságtalan intézkedéseknek eredményei lehetnek, a felelősséget azokra hárítjuk, a kik anyagi haszon fejében képesek ezeket igazságtalanul megterhelni és százakat kényseritenek a legnemesebb törekvések megvalósításában megakasztatni.

Vasmegeye összes határszéli lakóihoz fordulunk és sorakozásra hívjuk fel őket saját érdekük, megyénk reputációja és különösen magyar nemzeti kulturánk előmozdítása érdekében, a mely a legfőbb fokban van veszélyeztetve az idegen ajku határszélen ez időben épen az utvámkor által.

Mutassuk meg, hogy fértiak vagyunk, akik az igazságot nemcsak ajkainkon hordjuk, de ha kell, érette sikra is szállunk s nem hunyászkozunk meg gyáván senki előtt sem, legyen az bár a leghatalmasabb.

Mutassuk meg, hogy a néppel tudunk érezni, a népért tenni, a népért élni, mert ma csak egyedül így lehet igazán szolgáltni nemesen és önzetlenül a hazát, amelyet oly sokan hordanak ajkukon, de oly végtelenül kevesen szívükben.

ARGUS.

Hírek és különfelek.

A muraszombati-gyanafalvai vasút kiépítése ügyében Szombathelyen e hó 15-én megtartott értekezlet kedvező eredményre vezetett, vállalkozóval a szerződés megkötöttet és a legközelebb megtartandó engedélyezési tárgyalás eredményétől függ csak, hogy az építés még a folyó évben megkezdessék.

Segítség a tűzkárosultaknak! Utolsó lobognak a lángok... pernye fedi a fát... a romboló házak előtt kétségbeesett férfiak, jégátó nő, s ráncos úgymékek állnak. Ruhájuk ott égett, könyeik ott pusztult az égő habban, nines betető falatjuk, nines havi fejüket lehajthassák. *Veszprem*, szép, virágzó város volt, most a pusztulás — a kétségbeesés, — s nyomor tonyája. Ehezökönek ad konyert, hajléktalanoknak ad menhelyet, a ki bármily eséklyé öszszegell is segélyére siet. A „Muraszombati és Vidéke” előző-étől is olvasói könyörölés, jó szívűek. Sokszor megmutatták már. Segítségétl eső szavunkat hullássák meg most is. A tűzkárosultaknak szánt bármily öszszegell adományt és gyűjtést a „Muraszombati és Vidéke” kiadójátalába kérjük küldeni; az adományokat a „Muraszombati és Vidéke”-ben nyugtazzuk. — Eddig adozottak: Gáborfalva Béla 50 kr. Fehérvár Mihály Szombathelyi 50 kr. Horváth György és neje 2 ft. Neumann Vilmos 1 ft. Graf József 50 kr. Dr. Csapóti Z. János 1 ft. Árvaai Henrik 1 ft. Mezei 50 kr. Füst Ödön 50 kr. Mardits István 1 ft. Feschinger Győző 1 ft. Szapács István 30 kr.

Péterka Ferencz 50 kr. Most Jenni 50 kr. Saffer Mari 40 kr. Ivanics József 50 kr. Maier József Orlaszfalva 40 kr. Árvaai Bernát 1 ft 50 kr. Pinter Géza 2 ft. Kollay 20 kr. Kotsis 20 kr. Hegedűs József 30 kr. Neumann Adolf 1 ft. Sinkovics Kálmán 1 ft. Friedl Antal 50 kr. Minkócs Gáspár 1 ft. Böles Béla 1 ft. Wilfinger 50 kr. Moratzky Simon 20 kr. Gáspár Ferencz 1 ft. Ifj. Most Részó 50 kr. Fodor B-nő 20 kr. N. N. 20 kr. Gress Regede 30 kr. N. N. 50 kr. Mályusz Egyed 1 ft. Nemo 50 kr. Kovács 1 ft. Heisig Ferencz 1 ft. Sorki tófalusi 1 ft. Saáry József 1 ft. Takács R. István 50 kr. Horváth Pál 1 ft. Krausz 1 ft. Agustiich Pongrácz 1 ft. Berke Mihály 1 ft. Gróf Bathányi Olga 5 ft. Dr. Iványóczy Ferencz 1 ft. Völgyi Ferencz 1 ft. Kondor Ferencz 50 kr. Koblmezer Adolf 1 ft. Gema Károly 50 kr. J. S. 1 ft. Egy gyűjtés eredménye Hirschl Simon barkózi lakosnál tartott körülmételek alkalmával 4 ft 11 kr. Preisz 50 kr. Meixner Mátyas 50 kr. Hartner Géza 50 kr. Ifj. Most Részó 1 ft. Száry Ferencz 80 kr. Dr. Kács József 60 kr. Széjártó György 50 kr. Kovács Miklós 1 ft. Pelejár János 20 kr. Bunko György 50 kr. Jud János 40 kr. Vozler György 1 ft. Kerész József 10 kr. Holodai József 10 kr. Neuman R. 40 kr. Baronyak plébános 1 ft. Koczán István 50 kr. Solner József 20 kr. Ficzko Miklós 20 kr. B-nő Lipót 40 kr. Grünbaum Márk 50 kr. Török Ernő 1 ft. Vujtáz 30 kr. Csorna Jenő 50 kr.

Köszönetnyilvánítás. Árvaai Henrik ur 2 ft tanulmányt volt szives a muraszombati övodának ajándékozni, fogadja az egylet nevében is hálas köszönetemet.

Feschinger Viktor, pénztárnok.
Körörvos-választás. Mult pénteken, ápril 21-én tartottuk meg a körörvosválasztás Muraszombathán a szolgabírói hivatal helyiségében. A muraszombati kör orvosa dr. Gayer Vilmos lett megválasztva, aki egyuttal a muraszombati kórháznak is orvososa lesz. Üdvözljük őt körünkben! — A tótkeresztúri körre nézve az orvosválasztás szombaton f. hó 22-én történt meg s az egyedüli pályázó Beer Lajos választottt meg.

Meghívó. A muraszombati gazdasági főkegyelet választmánya f. é. április hó 26-án délután 3 órakor az egyleti helyiségben ülést tart, melyre a választmányi tagok tisztelettel meghívattak. Tárgy: 1) Előnik megnyitni. 2) Titkári jelentés a folyó ügyekről. 3) A Muraszombathán rendezendő lóvásár és díjazás ügyének végleges elintézése. 4) Indítványok. Muraszombathán, 1893 ápril 21. Takács R. István, Gróf Bathányi Zsigmond, titkár.

Előléptetés. Obál Mihály kir. posta és táviratbiztosi, a körörmendi kir. posta és táviratbiztosi köztisztviselőben álló munkás főnöke, főtisztviselővé neveztetett ki. Fogadja őszinte szeretkező kívánatunkat!

Leányiskola Szent-Gothárdon. Folyó évi szeptember 1-én megnyílik az a fontos iskola, melyért a szentgothárdiak oly régen buzgólkodtak. — Az apátság emeltesre épített az elemi iskola épületét s ez által helyiségéről gondoskodik, továbbá a főtanító fizetéséhez 400 forinttal járul. A felszerelést a város adja s ugyanaz fizeti a tanítókat is.

A muraszombati-gyanafalvai vasút ügyében a mult szombathon fontos tanácskozás tartott, melyen dr. Károlyi Antal alispán ur előnkölte által jelen voltak: gróf Széchenyi Tivadar, gróf Bathányi Tivadar orsz. képviselő, dr. Varga Gábor és Pollák Pongrácz végr. bíró. tagok. A tanácskozás tárgyait Horstiz Prigyes mérnök és nagyvállalkozó ajánlata képezte a vasut kiépítésére nézve; az eredményről t. olvasóink más helyen szereshetnek tudomást.

„Tűz!” Hetek óta minden nap krónikájában megjelenik ez a gyászos czím, — minden napra jut egy-eklyé olyan község, város, amelyben megkondultak a vészharangok és síró, jajveszékélő emberek tehetetlenül nézik, hogy terjed házról házra a tűz. — A romboló elem az ország minden részében megzedei a házakat, hajléktalanává teszi a szegényeket. A mult heti napilapok hasábjai a vesprémi óriási tűzvészről kezdve minden áldott nap telen voltak újabb és újabb ilyen hírekkel. A legutóbb Szépfalu Temesmegyének egy virágzó községe legégett. Zsadaný, Abaujmegye egyik faluját, gonosz emberek felgyújtották. Esztergommegeyében pedig a dorogi és csolnoki erdő áll lángokban.

A törvényes kamatláb leszállítását már hosszabb idő óta tervezte a kormány. Amint értesülünk, a kereskedelmiügyi miniszter legköztörvényjavaslatot ad be, hogy a törvényes kamatláb 6 százaléka 4 százaléka leszállításra. — A szombathelyi-rumi vasút gőszes műszaki tervei és költségvetései elkészültek. A

szép munkát lát Soulay Ottokár, a déli vasút egyik főmérnöke készíttette. A vonal egész hossza 20-938 méter s az építési és berendezési összes költségek 407 950 ft 64 kr-ra rúgnak.

Bucszó. Múltán plébánoshelyettesi minőségben Vízrendvára való áthelyeztetésem alkalomával minden jóakaró ismerősimől személyesen el nem búcsúztattam, fojadják e helyen „Isten hozzádat”

Csárics József,

vízrendvára plébános helyettese.

A muraszombati körjegyzés és a magyar nyelv. A múlt héten Szerklak József, az általa kifejezett „felsőbb rendelet”-re a muraszombati körjegyzőség összes községeinek képviselői testületét tagjait együttes gyűlésre összehívta, Csorna Jenő szolgabíró ur jelenlétében az együttes gyűlést vend üdvözléssel nyitotta meg s hivatkózva ismét a „felsőbb rendeletre”, ügybírói bizottsági tagok választására hívta fel a jelenlévőket. — Ezután csupán az a panasza tárgya, hogy a magyar nyelv tökéletesen bíró körjegyző mikor tudja azt, hogy a jelenlévők $\frac{2}{3}$ része bizonyosan bírja, még pedig egészen jól édes hazánk hivatalos nyelvét, a magyart, miért nem nyitotta meg az együttes gyűlést „magyar nyelven”, lehet-e neki módjában utóbb a többieknek megbizása tárgyait vendül is megértelmezni. — Avagy az iskolán kívül nem kell, vagy tilos a magyar nyelv?!

A Mura-szabályozás. A Széchenyit község mellett 12155 forint költséggel tervezett partvédmű iránt folyó hó 17-én tartott meg a tárgyalás Csorna Jenő járási szolgabíró és Balogh Sándor kir. főmérnök, az északi folyományörnöki hivatal főmérnöke vezetése mellett. A földművelési ügyminiszter a munkálatokhoz 4050 ft hozjárulási összeget vállal el saját tárczája terhére, a hiányzó összeget az érdekeltségnek s esetleg a vármegyének kellene fedőnie, hogy a munkát végrehajtható legyen. Mivel azonban Széchenyit község csak 700 ft hozjárulási összeget ajánlott meg — a tárgyalás vezetői Kladrava József és gróf Bathányi Zsigmond nagybirtokosok hozzájárulása mellett azon javaslatot keltették a jegyzőkönyvbe, hogy a hiányzó összeg felének utalványozására a vármegye törvényhatósága kéresek fel, felé pedig Széchenyit község határozatilag köteleztessek, annál is inkább, mert ezen tervezett munkálatok megvalósítása nélkül a már létező partvédművek sem tarthatók fenn. Ugyanezen alkalommal a Mura folyónak vármegyének területét érintő egész szakaszának egyöntetű szabályozása végett megkíséreltetett egy szabályozó tár utat alakítsa. Ezt a muramenti községek jelenlévő képviselőinek nagy része kívánatosnak jelente, mielőtt azonban a társulat megalakítását kimondották volna, felkérték a kormányt, hogy a szabályozási terveket állami költségén készíttesse el.

A német császári pár Szőgyény nagykövétel. Szőgyény-Mariich Laszlo berlini osztrák-magyar nagykövete a német császári pár tiszteletére a nagykövetségi palotában ebédet adott. Ő Felsőleget Szőgyény nagykövét és neje fogadta. A császári Szőgyényet, a nagykövét pedig a császárnét vette asztalhoz. Jelen voltak továbbá Henrik hercegné, Caprivi bíróudalmi kancler, Eulenberg miniszterelnök, Eulenberg gr. főszertartásmester, Marschall államtitkár és Lidérth titkos tanácsos.

A közegyi túzóltó egyület ez év augusztus 6-án fennállásának húszötödikét évfordulóját és ez alkalommal zászlójának felavatását fogja ünnepelni s ez ünnepre meghívja az ország összes túzóltó együletét. Nagyobb számban ünnepély rendezése lett elhatározva, tekintve, hogy a közegyi túzóltó-egyesület egyike a legregyibbeknek. Az ünnepély rendezése ügyében élénken látogatót értekezelt volt múlt vasárnap, melyen megválasztották a különféle rendező-bizottságok.

Dunántúli dalos szövetség alakításán fáradozó győri ének- és zeneegylet és a soproni férfi-dalkör. E végből emlékiratot intéztek a dunántúli dalegy-keznek. A dalosság-vetés a Dunántúli dal- és zeneünnepi viszonyainak emelésére volna hivatva: hangversenyeket rendezne, pályadíjakat tűzne ki a közreműködő tag-egyesületek és zeneünnep, énekarok jutalmazására. Kívánatos e szempontból a dalegyületek tömörítése. Az alakuló gyűlés május 20-án lesz Sopronban; az utána következő napokon közös hangversenyeket rendeznek és leleplezik Liszt Ferenc szobrát.

Liszt szobra Sopronban. Sopron városra szobrot emel a vármegye nagy szülőföldnek, Liszt Ferencnek. — A szép kivitelű mellszobor, mely Tilgner szobrász alkotása, már teljesen elkészült csupán leleplezésre vár. Múlt héten tartott ülést a szobor-bizottság Finck János királyi tanácsos és polgármester elnöke alatt s elhatározta, hogy a leleplezési ünnepet szeptember hó 2-án tartják meg.

Káposztási Ferenc polg. isk. tanár Alsó-Lendván meghalt. Temetése f. hó 20-ikán volt. Béke hamvaira!

Tüz. Récezeg János alsó-esalagányi lakos háza és gazdasági épülettel folyó hó 17-én délelőtt leégett s két drb sérülés is benngett, a kár 400 ft, biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Közéren bukkantak Mura-Szordahelyen, közvetlen a vasúti indóház melletti kavicsbányában. — A kavicsbánya tulajdonosa Mayer Jakab kereskedő, aki a kutatási jogot már benyújtotta a kormányra.

A koronáérték új évezpénzének forgalomba bocsátását mégis elejében folytatni fogják. E napon hozták forgalomba az ezüst-egy korona és a 10 és 20 filléres nikkel-érméket. Az egy korona-érmék kiadása egyelőre a negyedforintosok bevonása ellenében történik. A nikkel-pénz helyett viszont megfelelő mennyiségű 20 kros darabot fognak visszatartani az állami pénztárak. A Magyarországon és Ausztriában kivert husz krajczáros mennyisége 24 millió forint, azaz 120 millió darabba rúg. A bevont ezüst-váltópénzt beosztják s az egykoronás darabok kiverésénél fogják felhasználni.

Borzalmas halál. Grotta melletti Wetzwald községben Neumann földirtók a méhkasokból mézet szedtek ki, egy szép darabot félre tett neje számára, a ki épen nem volt otthon. Este haza tért s a lépés mézet nőhöz kezdte kiszűrésülni. Egyszerre kétségbeesett kiáltással vágta magát a földre. Segítségére siettek s rájöttek, hogy egy órá méhet nyelt el, mely nyakában rekedt meg. Habár gyorsan orvost hívtak, az aszsony nem lehetett megmenteni. A méhcsípés következtében nyaka annyira faldagadt, hogy a szerencsétlen háromnapos órai iszonyú kínok után megfulladt.

A cukor fogyasztásidő megszüntetése. A „Magyar Kereskedők Lapja” legutolsó számában erre vonatkozólag a következőket írta: A cukor fogyasztási adó megszüntetése érdekében indítottak mozgalmat a budapesti fűszer- és gyarmatár kereskedők. A kérdés a budapesti kereskedelmi és iparkamara közlelbi ülésében már szóba került és ha az eszmét visszhangra talál, a hazai összes kamarák meg fogják keresztetni a mozgalom támogatására. A cukor fogyasztásidő a hazai cukoripar emelését célozza, de a fogyasztók érdekeit is szolgálja, miután a cukorárak jelentősen emelkednek. Az állam pedig a fogyasztásidő helyett a jelentősen emelkedő cukorterhelési adó többlet által kárpótoltatnak, mert ha a cukor fogyasztásidő eltörlése a külföldi cukorral szemben a hazai cukorterhelés jelentékeny fellendülést nyerne. Az indítványok azonban úgy látszik, megfigledtek a közös vámtörletről, mely az osztrák és eseh cukor vámentes importját mindig lehetővé teszi és ekként elérhetővé válik azon cél, hogy az idegen gyártmányok kiszorítsanak és a fogyasztásidő mentességét csak a hazai gyártmányok élvezzék.

Napfogtakozás. Vasárnap volt ennek a száznak utolsó teljes napfogtakozása, melyet mi itt nem észleltünk.

Tüzeset. Kerkaft (C-ópiuez) községben april 15-én leégett egy ház, melyben Dreiszger korsáros lakott. Thene és egyéb házi állatok is bennégett.

Társas utazás Konstantinápolyba. Mint lapunkban már említve volt, a magyar királyi államvasutak budapesti városi menetjegy-irodája f. é május hó 6-ra külön gyorsvonattal társas utazást rendez Konstantinápolyba. A magyaroknak ezen év-nyitást kiemeltőlő kirándulását szintegy várja már meg ez alkalomra is meleg rokonzenével és valódi testvéries érzülettel készült a magyar turistákat fogadni. De a menetjegy-iroda részéről is megtörtént minden intézkedés arra, hogy a résztvevők úgy az utazás folyamán, mint a Konstantinápolyban való 5 napi tartózkodás alatt a legjobban találják magukat. A többek között az odautazásnál nagyobb pihenő fog tartatni Niszb és Sofia állomásokon, mely idő alatt alkalomuk lesz a résztvevőknek hogy ezen érdekes két keleti várost megtekintessék és minthogy ezeken külön gyorsvonati jegyek 60 napig érvényesek, meg van engedve az is, hogy visszatéréskor az utazás letésze szerint többször is megszakíthatatik. Mindent bővebben a programok, melyek Budapestre (Hungária-szálló) és az összes vidéki menetjegy-irodáknak díjmentesen kaphatók, és ahol a jelentékesek 50 frinyi előleg lefizetése mellett elfogadjatnak.

Express-levélek. A kereskedelmi miniszter a postai express-kézbesítések és az érte járó díjaknak szabályozására rendeletet bocsított ki, mely april 15-én lépett életbe. A rendelet intézkedéseit a következőképen közöljük: — Az express-levéleknek csak a soron kívüli kézbesítésben van előnyük a közönséges küldeményekkel szemben. Az express-megjelölés nemcsak levelekre hanem posta-utalványokra, c-omagokra, pénzeszelevekre, sőt utánvétes küldeményekre is használható, még pedig nemcsak az ország határain belül, hanem a legtöbb külföldi állammal való összeköttetésben is. Az express-levélek kiváló tűzességgel kell ezimezni és azoknál a borítékon

is azok „express”-jellegre szombettől fog feljegyzendő. — Az express-díj csomagokért darabonként 25 kr., levelekért 15 kr. Előtte frankozás esetén a póstahivatal a levelek megjelölését daczára sem tekinti expressnek. Az express-levélpósti küldeményeket kivétel nélkül a házhoz kézbesítik, minden egyéb pósti express-küldeményről (postautalvány, csomag, pénzeszelevél) a címzett csak az utat kap sürgősen kézbesítve. A külföldre való kézbesítés esetén a címzett tartozik a küldendő tényleges költség kilométerenként napnál 6 kbrban, éjél 8 kbrban, van megállapítva; azonos pótdíj léfz-tésének megtagadása esetén a küldendő a küldeményt visszatéríti a kiadóhivatalba. Minden express-küldemény kézbesítése csak egy-szer történik meg s ha ez sikertelen maradt, küldeményt többlet nem tekintik expressnek.

Az acéltölt. Az acéltölt rendszeren aqon találmánynak tartatik, de állítólag német eredetű, mert az acheni városi könyvtárban 1748. évből egy krónika van, melynek az acheni polgármesteri hivatali akkori irókra a szerzője és a melyben ez az uri ember azt mondja, hogy sikerült neki egy acéltölt készíteni, melylyel 20 rizsma papírt leve lehet írni és az utolsó sor ep úgy van megírva, mint az első, de omni kell a tollat a rozsdától és tisztán tartani a tintától.

Az ősi hadgyakorlatokra vonatkozólag Beseböl hírlík, hogy bár a hadtestek, melyek benne részt vesznek, ki van tűzve, mégis még csak a napokban lesz előntve, hogy a két egymás ellen operáló hadtestet kik fogják vezényelni. Azon hírlélek is, melyeket egyes vidéki lapok a gyakorlaton résztvevőkről és azok elhelyezéséről közöltek, részben kombinációk s csak egy való bizonyos, hogy ő Felsőge a Királyi Községen fog lakni a katonai nevelésben Tany, az is, hogy egy napra Szombathelyt is meglátogatja. A gyakorlaton jelen lesz a német császár és is igen valószínű, hogy a két fejedelmeg együtt lesz s ha az orosz trónörökös is éljű, ami még nem bizonyos, úgy az is a királylyal egy helyen: Községen fog lakni. Amily bizonyos egy, úgy estik ez a sokféle kombináció, hogy egyik főherceg után, a másik ott fog tartózkodni, mert még senki számára helyiségét nem foglaltak le s nem is foglaltaknak, mert míg a teljes elrendezés befejezéséig, addig még nem is tudhatják, hol lesz legelőszertibb elhelyeztetésükről gondoskodni. Erre különben még elég idő van.

Nem képesített tanítók. A tanfelügyelőnk által folyó hó 12-én tartott közigazgatási bizottsági ülésen előterjesztett statisztikai adatok szerint: a Vassvármegye területén működő 680 népántúli közül csupán 25 nem bír a törvény által követelt képesítéssel. Ezen tanítók — néhány írgenek leszámításával — kizárólag tanítóképzészt végzett egyének, kik 1 évi gyakorlat után le fogják tenni a tanképesítő vizsgálatot.

Az igazoltatlan iskolatanulmányok ellen a közeg. bizottság f. hó 12-én tartott ülésén erélyes rendszabályokhoz nyult. Elrendelte ugyanis, hogy az iskolahanyagok és iskolakerülők szülői vagy gyámjai szigorúan büntetlenségnek s utasította a közegyi előjáróságokat, hogy a bíróságokat kiszabják és könyöröljenek nélküli bejuttassák.

Trachoma. Dr. Banek József orvos miniszteri kiküldöt t. m. heten Francsitis Károly főszolgabíróval és az ill-tó köröroszokkal a stridói, szent-mártoni, dráva-vásárhelyi és dráva-eságyi kör-győsegezhz tartozó községek lakóit véte vizsgálát alá a trachoma szemjag miatt Eddig összesen 48 trachomában szenvedő beteget találtak.

Gazdáink figyelmébe. Ha a hold tányera tavaszszól vörhenyes; forrásos; zivatar áll be. — Ha szarvai az uj holdnak fölfelé állanak: szárazság. — Ha lefelé állnak: eső közeledek. — Ha udvara van: nemskóra esik. — Ha telen a hold és csillagok tiszta égboltozat mellett homályosak: hófergetegnek, zivatarnak nézhetünk elébe. — Ha holdvilágnál torony, fa, kémény stb. semmi árnyékot sem vetnek: szél vagy valószínű várandó Ha a hold udvara fogy valamelyik részen: a fogyasztásra felől a legközelebbi napon szél jön. — Ha nyáron az ujhold szarvai alig kiismerhető: közel az eső és az őszön ködök leendenek — Ha a hold szarvai bármely évszakban kicsorbultak: azt jelenti, hogy legközelebb szép, tiszta idő áll be.

A Vassvármegyei Tanügy szaklap ez év 8. száma szokott változatosa tartalommal jelent meg. Tartalma: A tekintély (vezérok). Tanító mint közgyám. Közlemény az országos tanítói bizottság gyűléséről. Hivatalos rész. Irodalom. Vegyesek.

Vegyes rövid hírek.

A megyéből. A „Deák Ferencz”-féle ösztöndíjat Szuh Lőrincz Vassvármegye árváhási növendék, budapesti egyetemi III-ad évsz joghallgató nyerte el. — A nagy hadgyakorlatok, mint

már végleg meg van állapítva, szeptember 17-én veszik kezdetüket vidékünkön. — A németvári régi várat a vármegye alispája legközelebb műszakilag meg fogja vizsálatni, annak megállapítása végett, hogy a romlózó vár állapota nem közveszélyes-e.

A hazából. A pápai ref. iskola ügyében a múlt héten úgy döntött a duanálti egyházkerület közgyűlése, hogy a főiskola ezúttal is Pápan maradjon és nem helyezték át Komáromba. — A temesvári Vadász-erdőben két centvázra akadtak, melyek ugylátszik a 48-ban elesett honvédeké. A temesvári hatóság a centvázakat komorsóba tette és eltemette a sarkterében. — A tapolczi vizezlő-iskolában tartott szülőbizottsági tanfolyamon 154-en vettek részt a balatonmélleki közegékekből. — Lébő sopronmegyei közegében a templom ismeretlen tettesek kirabolják. — A nagym. belügyminiszterium se mindennap lát olyan kerveyt, a melyt Schreiner Ádám temesmegyei szépfalusi gazdamester intézett hozzá, kinek fiatal léte párja négy egészséges fiúgyermeket szállt. A szegény anyagi viszonyok között élő apa a bő istenaldás elvisehelése végett segélyért folyamodott a belügyminiszteriumhoz. — Jászladányban is volt a múlt hét folyamán nagy tüzevés, mely százharminczhárom lakóházat lehamasztott el. A házak összes melléképületei is leégett. A tűz oka gyermekek vigyázatlansága.

A külföldről. Ápril 19-én volt 25 esztendője annak, hogy Umberto olasz király, a Saroyadinasztia dicsőségében uralkodó sarja Margheritának fejére tűzte a királyi koronát. Ennek a nevezetesen napnak huszontödikét évfordulóját ünnepli most meg Olaszország azzal a pompával és fényvel, a melylyel uralkodójának tartozik és azzal a szeretettel és hálával, a melyet Umberto és Margherita az utolsó 25 év alatt nép által meg érdemelt. — A német császári pár április 3-án este 10 óra 45 perczkor utazott Romába. A csa-árja kilónyvat 10 szalonnából áll és összesen 76 szalonnát visz. — Zúteban (Görögország) a hó 17-én nagy földrész volt. A kis sziget hasznosított fővárosának összes háza elpuztultak és a romok között 20 ember is találta halálát. — Viktória angol királyt, ki most Frenzenben tartózkodik, Umberto olasz király meglátogatta. — Belgiában a munkások szocialista eszméinek erőszakosan csinálnak utat. Az általános szavaztatjogot követelik. A zavargások ellen a katonaságnak kellett fellépni. Ugyanily törekvések észlelhetők Hollandiában is.

A nap és éj hossza.

Piaci árak:

Ápril	A nap		A hold		Buza	Rozs	Zab
	kel	nyug szik	kel	nyug szik			
24.	4.58	6.19	10.35	2.11	6.80	7.-	
24.	4.57	7.11	11.53	2.43	5.-	5.50	
25.	5.55	7.21	12.37	3.7	5.25	5.50	
26.	4.53	7.3	2.21	3.25	Löherm. lit-r	— 70	
27.	4.52	7.2	3.31	3.41	Lemmag	— 10.-	
28.	4.50	7.6	4.37	3.57	Kukorica	5.- 5.20	
29.	4.58	7.8	5.45	4.13	Bikköny	6.50 —.-	

Budapesti gabona-árak.		Bécsi gabona-árak.	
Buza	7.50	Buza	7.60
Rozs	6.35	Rozs	6.65
Teng-ri	4.50	Teng-ri	5.05
Köles	4.50	Köles	—.-
Zab	5.80	Zab	5.85

Nyiltter+

* Az e rovat alatt közlötékért nem felelős a szerk
Selyem-hamisítvány. Égessék el egy mintát a venni a hamisítók útján kideríti: mert míg a valódi selyem az elégetéskor nyomban összedőrtök és csakhamar kihűlök, maga után csakély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zúros szálú — azonosan — lesz a csángyban török) lassan tovább ég, (mint hogy rostálai a fonyatagot teletten tovább izannak) és sólt-barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára csak ószere potdörök, csak megörök. **Henneberg G.** (es. kir. udv. szál-temető) selyemgyára Zürichben, házhoz szállítja, postafizet. és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes díttayóré való, akár egész vöcsökbe sere valódi selyem-szövetből. Szajzaka ezim-zent levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros díyeg ragasztandó. 3

HIRDETÉSEK.

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házszerkek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzslős.

Hasonló jó eredményrel használható csész, készvény és tarszagatás, valamint fejfájás, hátfájásnak, csipófájásnak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készletben van. Ezen szer 4) kros, 7) kros és 1) fitt 2) kros díyeg-ekben majdnem minden gyógyszertárban kapható — Mint hogy értékelésen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

A RICHTER-féle horgony-Pain-Expeller kéréndő.

KOTZÓ PÁL
 gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut 18. sz. alatt

ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lőerőjű

SZŐGÉCS CSEPLŐ-KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lőerőjű

sines gőz-cseplő-gépeket, hosszú szalmazárókkal, alsó szel lóval és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választólengerrrel.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafűtő GŐZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. GARRETT & SONS felmúlhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozgonyokat

lejobbak aklisimert brandfűtő önműködő amerikai kévtelű aratógépeket. Eredeti amerikai szénafűtő 1 vagy 2 lő befűrésára alkalmazható kombinált raddal. Széltelű és szőrvetető gépeket és mindennemű egyéb kiserővel gazdászati gépeket.

Jutányos Árak! — Kézzel feltehető!

Máriaczei Gyomorcepek

magyarszeden hatnak gomor borsod, nékülözhetetlen és általános ismeretes házi és mezőgazdasági eszközök.

A gyomorcepek-fűtő: éltágytalanság, gyomorpangás, lényegesen felültag szarvasz felhőfűtés, házmérés, gyomor, fűtés, fűtés, nyálaképzés, sárgás, andor és hányás, gomor gőrcs, szűrés.

Hatatos gyomorcepek bizonyult feljártak, megnyitien és a gomorot szarmazott, gomortulterelési étellekkel és itallal, gillitök, májajók és hámoroldók.

Ennekel hátkul a **Máriaczei gyomorcepek** évok óta kitűnőké bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis liveg ára használhat utatissal együtt 40 kr, nagy liveg 50 kr.

Magyarszedei Öráktor:
Török József gyógyszer-tára
 Budapest, Király utca 12 sz.
 A vedőgezt és ábrát tizetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék felidőzni, melyek horkolatra zold szalag van ragasztva a kezelő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságot bizonyítom!”

A **Máriaczei gyomorcepek** valódi lenyúlók

Muraszombaton Bólc s Béla gyógyszer-tárában.

Uj szabadalmazott önműködő szőlővessző- és növénypermetező

„Syphonia“

felülmul minden eddig ismert permetező, mivel önműködően dolgozik. Ez szátalan dte-erővel táunsiya.

Tessék rajzokat és leírást kermi a mezőgazdasági, gyümölcs- és szőlő-termeleli gépek gyártól

Mayfarth Ph. és T.

czéglő Béc, II Taborstrasse 76.

Árjegyzékek ing-en és bérmentve. — Képsívalék felvétetnek.

Mayer E. Fiai

„Non plus ultra“ és „Duplex-daráló“

esűves tengeri daráló és tengeri morskolo gépeket kézi, járgány- és gőzhajtásra. — Szakrendszertű acél-ekéket, es kir szab 2 és 3 borodás ekéket, 10,000 drbon fell forgalomban: kéltöltés tödmimvelő gépeket s eszközöket. Cseplőgépek, olajkésztő gépek, borsajók stb.

Minden a legkittünbb kivitelben, jótállás és előnyös feltételek mellett. — Ajánljuk továbbá újonnan, a kornak megfelelően, legelőszerebben berendezett nagy vas- és fém-öntödénket, öntvényeket készíttük saját vagy idegen minták után.

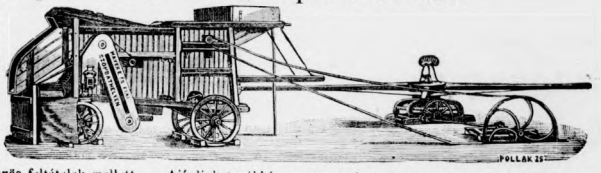
Chablon és gépformázás!

60 elsőrendű kütüntetés!

Turbinák, malomberevendezések mágas őrléshez, gőzgépek stb.

Kívánatra képes árjegyzékekkel bérmentve s ingyen szolgáttunk.

Muraszombaton Meixner Mátvás vaskereskedőnél van bizományi raktárunk.

Hat aranyérem, diszkerszét és diszklovelek.

Cognac

Grót Esterházy Géza saját gyártmánya

orvosi tekintélyök által ajánlva, feletté kéllenesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmányural versenyezhet — Ára pedig sokkal olcsóbb.

KÜLÖNLEGESSÉG

a COGNAC

mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borsóval igen nagyok hűvösítésre alkalmas, francia móli szerint készült s ezért jótvanos hatásokokkal, különösen kolera ellen óvszerül sikerrel használható.

A Grf. Esterházy Gézaféle cognacgyár igazgatósága

Budapestben, VI. külső váczit-ut 23.

Muraszombaton kapható Ascher B. és fia uraknál.

Paris, Lipse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Csak akkor valódi, ha a szeretlen ányon ez az ábrát: felírás van: „Grót Esterházy Géza.”

A forgalomban levő valódi francia cognacoknál vereskednek. Szakfői vélemény: A Gróf Esterházy Gézaféle cognac.

Nyomatott Grünbaum Márk gyorsajtóán Muraszombaton